

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 23CoCsp/15/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119206024
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8119206024.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana, v spore žalobkyne Y. J., L.. XX.XX.XXXX, bytom G., G. X, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Igor Šafranko, ul. Sov. hrdinov 163/66, Svidník, proti žalovaným: 1. Poštová banka, a.s., Dvořákovo nábřeží 4, Bratislava, zastúpeného AK Antol, s.r.o., Hviezdoslavova 546/14, Pezinok, 2. W. o primerané finančné zadostučinenie s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného v 1.rade proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 11.12.2019, č. k. 29Csp/78/2019 - 57 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok vo výrokoch I. a IV.

Priznáva žalobkyni vo vzťahu k žalovanému v 1.rade náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému v 1.rade povinnosť zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadostučinenie vo výške 100,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, žalovanému v 2.rade uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadostučinenie vo výške 529,94 eur do 3 od právoplatnosti rozsudku, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a priznal žalobkyni voči žalovaným v 1.a 2.rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobkyňa si úspešne v konaní OS Prešov, sp. zn. 20C/259/2014 voči žalovanému v 1.rade uplatnila porušenie svojich spotrebiteľských práv z jeho strany ako dodávateľa preukázaním, že tento realizoval výkon svojho práva na základe neplatnej rozhodcovskej doložky, čím nesporne došlo k naplneniu hypotézy na priznanie primeraného finančného zadostučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.. Zistil, že žalovaný v 1.rade podal žalobu na rozhodcovskom súde na základe rozhodcovskej doložky, ako neprijateľnej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve. Rozhodcovský súd vydal rozhodcovský rozsudok, a tak zďaleka nešlo len o hrozbu ujmy, ale reálny zásah do práv žalobkyne ako spotrebiteľky. Žalovaný v 1. rade tak preukázateľne porušil práva žalobkyne, preto súd prvej inštancie považoval nárok žalobkyne na primerané finančné zadostučinenie voči tomuto žalovanému za dôvodný, avšak iba čiastočne a s poukazom na všetky okolnosti prípadu, považoval za primeranú výšku finančného zadostučinenia v sume 100,- eur. Uviedol, že neobstojí ani obrana žalovaného v 1. rade o nedostatku jeho vecnej pasívnej legitímácie v konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku, ako aj námietka rozdielných právnych názorov súdov Slovenskej republiky v otázke, ktorá bola predmetom právneho posúdenia v základnom konaní. Pokiaľ ide o žalovaného v 2.rade, vo vzťahu k tomuto rozhodol na návrh žalobkyne rozsudkom pre zmeškanie podľa § 274 CSP. O trovách konania strán sporu rozhodol prvoinštančný súd podľa § 255 a nasl. CSP.

3. Proti tomuto rozsudku, a to proti výrokom I. a IV. podal včas odvolanie žalovaný v 1.rade, ktorý navrhol v tejto časti rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne navrhol v tejto časti rozsudok zmeniť tak, aby žaloba žalobkyne bola zamietnutá. Uviedol, že ako žalovaný v konaní OS Prešov, sp. zn. 20C/259/2014, žiadal zamietnuť žalobu z dôvodu, že Poštovej banke, a. s., nesvedčí pasívna vecná legitímácia v tomto konaní a zároveň poukazyval na to, že napádaný rozhodcovský rozsudok nezaväzuje strany konania vzhľadom na § 243d) Exekučného poriadku. Na podporu svojej argumentácie Poštová banka, a. s., poukazyvala na rozhodnutia iných súdov v skutkovo a právne podobných prípadoch. S ohľadom na to uvádza, že tvrdený úspech žalobkyne v konaní vo vzťahu k účelu § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nie je naplnený. Vo vzťahu k zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia ide o nárok, ktorý je v rozpore s jeho účelom, vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa na úhradu svojej pohľadávky vykonala splátky vo výške 292,51 eur. Žalovaný mal preto nárok na doplatenie istiny 3.059,49 eur. Priznanie akéhokoľvek finančného zadosťučinenia žalobkyne za danej situácie odporuje účelu tohto inštitútu a je nespravodlivé vo vzťahu k žalovanému v 1.rade. Uvádza, že priznanie finančného zadosťučinenia je za týchto okolností len mechanickou aplikáciou právnej normy, pričom sa jedná o zjavné zneužitie práva, ktoré by nemalo požívať právnu ochranu. Na základe týchto dôvodov navrhol žalovaný v 1.rade podanému odvolaniu vyhovieť.

4. Žalobkyňa navrhla rozsudok v napadnutej časti potvrdiť ako vecne správny a uplatnila si náhradu trov odvolacieho konania. Uvádza, že pokiaľ žalovaný v 1.rade zdôrazňuje odlišnú rozhodovaciu prax v podobných prípadoch, tieto argumenty mohol uplatniť v pôvodnom konaní, ktorého výsledok už nemožno v tomto konaní revidovať. Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý konal v pôvodnom konaní, opisuje negatívny právny stav, ktorý vytvoril žalovaný v 1. rade tak, že neprijateľne a netransparentne zakomponoval rozhodcovskú doložku do 30-stranových Všeobecných obchodných podmienok. Následne toto neprijateľné dojednanie aplikoval podaním žaloby na rozhodcovský súd. Podľa jej názoru nie je naplnená generálna prevencia priznaním primeraného finančného zadosťučinenia v menšej výške, ako je výška bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo alebo preukázateľne mohlo vzniknúť konaním nepoctivého dodávateľa. Už z jednoduchého matematického porovnania je zrejmé, že žalovanému v 1.rade sa vždy oplatí bezdôvodne sa obohacovať alebo vytvárať a zakomponovať do zmluvy neprijateľnú zmluvnú podmienku s cieľom obohatiť sa, pretože sankcia v podobe primeraného zadosťučinenia nie je tak vysoká, aby ho to úspešne odradilo do budúcnosti.

5. Odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutom rozsahu, a to vo výrokoch I. a IV. v zmysle zásad vyjadrených v § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného v 1.rade opodstatnené nie je.

6. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na výrobky a služby v bežnej kvalite, uplatnenie reklamácie, náhradu škody, vzdelávanie, informácie, ochranu svojho zdravia, bezpečnosti a ekonomických záujmov a na podávanie podnetov a sťažností orgánom dozoru, dohľadu a kontroly a obci pri porušení zákonom priznaných práv spotrebiteľa.

7. Podľa § 3 ods. 3 citovaného zákona, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

8. Podľa § 3 ods. 5 citovaného zákona, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa, môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

9. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedal. Cieľom finančného

zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenie práva, alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z., alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinností privodiť spotrebiteľovi ujmu. Na úspešné uplatnenie práva postačuje aj to, keď spotrebiteľ vyjadří nesúhlas s uplatnenou pohľadávkou.

10. Zákon nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

11. Vychádzajúc z obsahu spisu je zrejmé, že v konaní Okresného súdu Prešov, sp. zn. 20C/259/2014 sa žalobkyňa vo vzťahu k žalovanému v 1.rade domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Rozhodcovská arbitrážna a mediačná, a.s. so sídlom v Bratislave zo dňa 16.05.2014, sp. zn. W.XXXX/XXXX. Rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 03.10.2016, č. k. 20C/259/2014 - 181 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 31.01.2018, č. k. 23Co/7/2017 - 199, bolo žalobe žalobkyne vo vzťahu k žalovanému v 1.rade o zrušení uvádzaného rozhodcovského rozsudku vyhovené a tento rozsudok sa stal vo vzťahu medzi uvádzanými stranami konania právoplatným dňa 03.03.2018. V tomto predchádzajúcom konaní bolo zistené, že právny vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným v 1.rade bol vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou a žalovaný v 1.rade v prípade uzatvorenia zmluvy vystupoval v postavení dodávateľa a žalobkyňa v postavení spotrebiteľa. Rozhodcovská doložka, ktorá mala založiť právomoc rozhodcovského súdu bola súčasťou Všeobecných obchodných podmienok, ktoré obsahovali veľké množstvo textu písaného miniatúrnym písmom, v dôsledku ktorej skutočnosti spotrebiteľ nemal v čase uzatvárania zmluvy reálnu možnosť sa s nimi oboznámiť, a teda žiadnym spôsobom zmeniť obsah predtlačných zmluvných podmienok, ktoré tvorili neoddeliteľnú súčasť uzatvorenej spotrebiteľskej zmluvy o úvere. Rozhodcovská doložka bola upravená vo Všeobecných obchodných podmienkach, súdy ju vyhodnotili ako neprijateľnú podmienku, a preto neplatnú. K tomuto záveru dospeli z toho dôvodu, že napriek formálnemu zneniu rozhodcovskej doložky reálne dochádzalo k narušeniu Smernicou 93/13/EHS sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami, a to v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa podpisom zmluvy, obsahom ktorej bola aj táto doložka, reálne vopred vzdal práva na účinnú procesnú ochranu, čo je v podmienkach právneho štátu neprijateľným javom. Je tomu tak z dôvodu, že ak rozhodcovské konanie vyvolá dodávateľ, tak sa mu už musela žalobkyňa nezvratne podrobiť a riešiť jej spor pred rozhodcom, ktorý je pre ňu nepredvídateľným. Spotrebiteľovi tak bola odopretá fakticky možnosť brániť svoje práva pod všeobecným súdom v prípade, ak dodávateľ podá žalobu na rozhodcovský súd. Takáto rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná, a preto ju súdy v zmysle § 53 ods. 5 OZ vyhodnotili ako neplatnú.

12. Je preto potrebné konštatovať, že žalobkyňa si bez akýchkoľvek pochybností v inom súdnom konaní vo vzťahu k žalovanému v 1.rade úspešne uplatnila právo v súvislosti s posudzovaním (ne)platnosti rozhodcovskej doložky, na základe ktorej bol následne vydaný rozhodcovský rozsudok. Bol to žalovaný v 1.rade, ktorý v súvislosti s touto zmluvou nepostupoval s odbornou starostlivosťou a predstrel žalobkyňu formulárovú zmluvu, ktorá bola vopred pripravená. Za tejto situácie v zmysle § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa vyplýva splnenie predpokladu na primerané finančné zadosťučinenie pri uplatnenom porušení práva alebo povinnosti ustanovenej nielen samotným zákonom č. 250/2007 Z. z., ale aj osobitnými predpismi.

13. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že za daného stavu s ohľadom na závažné porušenie práv žalobkyne zo strany žalovaného v 1.rade, ktorých ochrany sa žalobkyňa úspešne domohla na súde, je priznanie finančného zadosťučinenia plne dôvodné. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odrádzajúceho prostriedku ochrany. Práve inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc, musia byť sankcie za diskriminačné správanie „účinné, primerané a odrádzajúce“. Konkrétne posúdenie výšky finančného zadosťučinenia závisí od úvahy súdu a s ohľadom na všetky okolnosti veci odvolací súd zdôrazňuje, že priznané finančné zadosťučinenie vo výške 100.-eur je potrebné považovať za primerané. Takto priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobkyne, ktorá vznikla konaním žalovaného v 1.rade, je určitou satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného v 1.rade trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý závadne konal. Ako už bolo spomínané, žalobkyňa sa v inom súdnom konaní úspešne domohla svojho práva,

a teda boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie finančného zadosťučinenia v sume 100,- eur, ktorá zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobkyni ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov.

14. So zreteľom na tieto dôvody odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I. a IV. potvrdil ako vecne správny postupom podľa § 387 CSP.

15. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobkyni ako úspešnej strane odvolacieho konania patrí nárok na náhradu trov tohto štádia konania voči žalovanému v 1.rade s tým, že o výške týchto trov rozhodne súd prvej inštancie postupom podľa § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).